



# TURIST I NEW YORK

Av tannlege Torbjørn Guldseth

Den tyske dikter Goethe sa engang at «å reise er den beste form for utdanning for evnerike mennesker». Det høres jo så flott ut at vi kanskje burde anta utsagnet som en personlig devise i livet. Å reise krever to ting – tid og penger. Nå er det gjerne slik for de fleste av oss at vi som regel alltid mangler en av delene. Men hvis reisekassen din er full en gang, vil jeg anbefale storbyen New York som reisemål. Den har en helt særegen atmosfære og er garantert ulik alle andre byer du har besøkt.



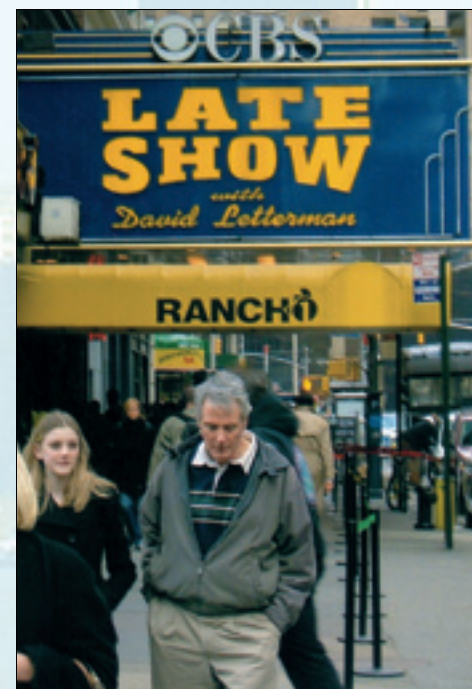
**DAVID LETTERMAN** • Egentlig mener jeg å beherske det engelske språk rimelig bra. Ved to anledninger har jeg faktisk brukt det som arbeidsspråk i tannlegevirksomheten. Men i New York må jeg innrømme at det ble vanskelig med dialekt og slang. På Broadway finner du det berømte Ed Sullivan-teatret der David Letterman gjør opptak til TV-sendingene sine. Publikum hentes inn fra gaten så adgangstegnene koster ingenting. Vi stakk innom teatret og spurte den unge mann som satt i foajeen om det fantes ledige plasser til kveldens opptak. «Yes, no problem» var svaret, men han spurte samtidig om et eller annet som jeg ikke oppfattet. Jeg måtte derfor be ham gjenta spørsmålet. Da ble tonen straks en annen. Dessverre ingen billetter å få!

Neste dag ville tilfellet at vi gikk på Broadway igjen. Da kom en ung dame ut av teatret og spurte om vi hadde lyst

til å overvære opptakene. Selvfølgelig, men også denne gang kom et oppfølgings spørsmål. Jeg oppfattet ordet *musician* og tok sjansen på å svare Paul ettersom orkesterlederen i programmet heter Paul Shaffer. Det var riktig svar, og vi fikk utlevert billetter.

På kveldens forestilling satt vi ring-side og fikk nøye instruksjoner om når vi skulle klappe og le. En svær lystavle med teksten *Applause now* hjalp til. Jeg kan egentlig godt forstå at de har testspørsmål før de deler ut billettene. Skrekkscenario for Letterman må være at salen er full av publikum av utenlandsk opprinnelse og at ingen ler.

Vel hjemme i Norge uka etter kunne vi se programmet vi deltok i på TV-skjermen. Da først forsto jeg alle vit-sene, ettersom sendingen var teksten. En illusjon forsvant forresten: Jeg har alltid trodd at bakgrunnen i Lettermans studio er det virkelige Manhattans sky-



Opptak til David Letterman-sendingene blir gjort i det berømte Ed Sullivan-teatret på Broadway.

skrapere, men det viste seg å være små pappmodeller med lys inni!

**BÅT TIL STATEN ISLAND** • Ved en anledning var det faktisk en fordel ikke å forstå den New Yorkske slang også. Når du ankommer toppetasjen i Empire State Building med heisen, blir du sluset bortover en korridor og gjennom et rom der det står fotografer som tar bilder av alle besøkende. Bildene må du selvfølgelig betale for etterpå. Nå var ikke vi interesserte i noe fotografering og gikk avvisende rett forbi. Det vakte stor oppstandelse, og fotografene ropte ukvemsord etter slike turister som begikk den uhørte handling å takke nei til den kommersielle fotoseansen.

Apropos språk, så tok vi ferja fra sydenden av Manhattan og over til Staten Island. Båtturen er gratis ettersom Staten er en del av byen New York. Ferja passerer Frihetsgudinnen og Ellis Island på nært hold så du får tatt fine bilder, og du får sett Nedre Manhattans kjente skyline.

Om bord la jeg merke til at en dame med kinesisk utseende fulgte oss med øynene hele tiden. Etter en stund kom hun bort og spurte om vi var norske. Selv kom hun fra Beijing og var på studietur i reiseliv. Hjemme brukte hun å guide utenlandske turister, også norske. Derfor mente hun å kjenne igjen språket. Godt gjort. Den unge kinadame hadde også besøkt Chinatown og vantro registrert at den var mer ekte enn den hjemlige originalen!

**GOSPEL I HARLEM** • Etter at myndighetene innførte nulltoleranse i kampen mot gatekriminalitet, er New York blitt mindre farlig enn en middels amerikansk by. Selv i bydelen Harlem er det nå trygt å ferdes. Det er utriveligere å gå ned Karl Johans gate på kveldstid. Der blir man sjenert av tiggere, narkomane med sløve øyne, og prostituerte som tafser på mannfolk. Harlem er nå preget av dyre boliger og kaffebarer, og selveste Bill Clinton har en leilighet der.

Hvis du er i New York på en søndag,

må du absolutt få med deg en gudstjeneste for å oppleve gospelsangen. Unngå de guidede turistbussene og dra på egen hånd som en vanlig kirkegjenger. Vi valgte Abyssinian Baptist Church på 138<sup>th</sup> Street i Harlem fordi den er et sentrum for amerikansk gospeltradisjon. Er du tidlig ute, kan du gå ned i garderoben der de fargede sangerne ankommer for å iføre seg kostymene og varme opp stemmen før gudstjenesten. Bare det er stor underholdning. Koret hadde bare ett hvitt medlem. Han het Tim og tok seg av oss med stor gjestfrihet. Gudstjenesten med gospelkoret er en uforglemmelig opplevelse. Sanggleden, rytmen og dansen er intens, og opptredenen er på høyde med et Broadway-show.

**MAXILLA & MANDIBLE** • Hver bydel har sitt særpreg og sine spesialiteter når det gjelder shopping. Rusler du oppover Columbus Avenue på Upper West Side finner du New Yorks bydel for eksklusive og trendy designerklær, finere gavebutikker og sære antikviteter. Selv ramlet vi borti en av de sære butikkene som kalte seg *Maxilla & Mandible*. Med et så familiært navn bare måtte vi gå innom og se hva som fantes. Det viste seg å være salg av modeller og preparater innen anatomi, naturhistorie og naturvitenskap. Du får kjøpt nøyaktig reproduerte kranier i plastikk med komplett tannsett, suturer, foramina og benutspring for 174 dollar. Nesten like fine som de ekte indiske vi brukte i studietiden i Oslo på 60-tallet. Hvis din utvalgte ikke lider av araknofobi, kan du kjøpe smykker og amuletter med innstøpte edderkopper til henne. Sommerfugler og insekter i de vakreste farger, biller, skorpioner og tordivler – alt er der for den som er interessert i entomologi. Eller hva med fossiler av 240 millioner år gamle trilobitter?

Er osteologi ditt fag, kan du kjøpe skjeletter og modeller av kroppens ben. Hva med et gevir av steinbukk eller afrikansk gnu til å henge på hytta? Eller skalle av bever, apekatt eller vas-



*I Maxilla & Mandible får man kjøpt det meste av modeller og preparater innen anatomi, naturhistorie og naturvitenskap.*

kebjørn til å sette på bokhylla? Kanskje et strutseeegg som dekorasjon eller en flaggermus til 309 dollar er tingen? Hvis du samler innen malakologien, kan du kjøpe kreps, sjøhester og skjell i alle fasonger. Vil du bare kjøpe en liten suvenir, så fins T-skjorter med selvlysende kranier som vil gjøre selv Jahn Teigen misunnelig.

Er det noe av ovennevnte du har lyst på, så trenger du jo ikke reise dit. Går du inn på nettstedet [www.maxillaandmandible.com](http://www.maxillaandmandible.com), kan du fylle opp handlekurven. *Maxilla & Mandible* pakker og sender over hele verden.